

Vlaams
Parlement

ingediend op **478** (2020-2021) – Nr. 2
2 augustus 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Filip Brusselmans en Tinne Rombouts

over de nota van de Vlaamse Regering

ingediend door minister Benjamin Dalle

Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan
2020-2024

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneeckhout;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Kerkels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Gustaaf Pelckmans, Tine Van den Brande;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

Documenten in het dossier:

478 (2020-2021) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering

INHOUD

I.	Toelichting.....	4
1.	Minister Benjamin Dalle	4
1.1.	Situering van het JKP	4
1.2.	De vijf prioriteiten.....	5
1.3.	Een dynamisch en levend plan.....	6
2.	Vlaamse Jeugdraad	7
2.1.	Inleiding	7
2.2.	Proces en totstandkoming.....	7
2.3.	De vijf prioriteiten.....	8
3.	Kinderrechtencommissariaat.....	9
3.1.	Homogeniteit van de aanpak	9
3.2.	Kindvriendelijke steden en gemeenten	9
II.	Bespreking.....	10
1.	Vragen en opmerkingen uit de commissie	10
1.1.	Hannes Anaf	10
1.2.	Jeremie Vaneeckhout	11
1.3.	Freya Perdaens.....	12
1.4.	Steven Coenegrachts	13
1.5.	Tinne Rombouts	13
2.	Antwoordenronde.....	14
2.1.	Minister Benjamin Dalle.....	14
2.2.	Vlaamse Jeugdraad	17
2.3.	Kinderrechtencommissariaat	18
	Gebruikte afkortingen.....	20

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be

Op donderdag 18 maart 2021 besprak de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024.

De presentaties bij de toelichting zijn terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit commissieverlag op www.vlaamsparlement.be.

(Deze commissievergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

I. Toelichting

1. Minister Benjamin Dalle

1.1. Situering van het JKP

Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Media en Jeugd, situeert het JKP als een van de grotere plannen van het jeugdbeleid, en ruimer nog, het hele regeeringsbeleid. De Vlaamse Regering heeft tot doel elke jongere in Vlaanderen en Brussel een schitterende jeugd te bezorgen. De naam 'Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan' is bekend, maar wellicht vatbaar voor vervanging door iets dat vlotter klinkt en makkelijker in de kijker kan worden geplaatst.

Het JKP is gericht op jongeren van nul tot dertig jaar. Het biedt het voordeel van een focus op prioriteiten, naast het reguliere en georganiseerde jeugdwerk. Al te langdurig was het plan een ellenlange lijst met maatregelen. Vandaar de hervorming naar een JKP met prioriteiten.

Het JKP is geen geïsoleerd plan, maar hangt samen met andere transversale plannen van de Vlaamse Regering, waarmee het complementair functioneert. Minister Dalle vermeldt het Vlaams Actieplan voor Armoedebestrijding en het Horizontaal Integratie- en Gelijkekansenbeleidsplan als voorbeelden van de vele plannen.

Daarnaast maakt het JKP zoals gezegd ook deel uit van het ruimere jeugd- en kinderrechtenbeleid. Aan de basis ligt het kind- en jongerenperspectief.

De minister beschouwt samenwerking tussen de verschillende actoren van de overheid en daarbuiten als een essentiële factor.

Het plan bevat belangrijke oriëntaties maar is niet in steen gegrift. Het wordt continu geëvalueerd en bijgestuurd. Het is met andere woorden een dynamisch plan, dat in de loop van een regeerperiode nog veranderingen kan ondergaan. Verschillende ministers worden erdoor gevat. Het plan wordt gevoed door de ervaringen van de sector, maar ook de insteek van de Vlaamse volksvertegenwoordigers kan gezien hun contacten erg nuttig zijn.

Het JKP is gebaseerd op een langetermijnvisie en een strategische middeleninzet, zonder dat het echter foute verwachtingen wil creëren. Het JKP bepaalt het jongerenbeleid niet alleen maar is daarin een belangrijk initiatief.

De minister toont op een schema hoe het voorliggende JKP heeft vorm gekregen. In 2018 vond de omgevingsanalyse plaats en ging het participatietraject van start. Nog net voor het einde van de vorige regeerperiode volgde het grote prioriteiten-debat, met een rangschikking van prioriteiten. In 2019 nam minister Benjamin Dalle de bevoegdheid over. Hij kreeg een lijst met dertien prioriteiten. Op zijn beurt heeft hij dan een uitgebreid participatietraject georganiseerd, met heel wat ontmoetingen. Zo werd een gedragen standpunt mogelijk over de vijf prioriteiten die uiteindelijk werden geselecteerd. De principiële keuze viel uiteindelijk net voor de coronacrisis. In september 2020 was de meer uitgewerkte versie af.

Uiteraard heeft de coronacrisis een en ander bemoeilijkt en moesten fysieke ontmoetingen worden vervangen door digitale, maar al bij al vindt de minister het een geslaagd proces. Op dit moment is de concrete uitrol volop aan de orde.

De keuze van de vijf domeinen is onthaald op een grote appreciatie, net als de manier waarop het plan is uitgewerkt, en de betrokkenheid van de actoren. Er waren twee punten van kritiek. Het eerste behelsde de nood aan budgetten. Op dat vlak heeft de minister een tweevoudig antwoord. Ten eerste voorzien de BBT's van de verschillende ministers in de middelen om aspecten van het plan uit te voeren. Ten tweede heeft minister Dalle zelf in de BO2021 1,5 miljoen euro aan extra middelen kunnen uittrekken om het JKP extra vorm te geven. Hij maakt gewag van een historische primeur voor Vlaanderen.

Het tweede punt van kritiek, onder meer vanwege de Vlaamse Jeugdraad, is dat het JKP mager was op het vlak van concrete initiatieven. Maar die concrete invulling zal de komende jaren nog vorm krijgen met concrete acties.

Als uitgangspunt staat het kind- en jongerenperspectief steeds centraal. Het plan is ingebed in Europese en internationale ontwikkelingen, met als centraal ijkpunt het VN-Kinderrechtenverdrag. De EU heeft ook haar eigen jeugdstrategie, met European Youth Calls. De VN heeft het programma Youth 2030.

Tot slot is er ook een wetenschappelijk-empirische basis, met heel wat voorafgaand onderzoek. Het Jeugdonderzoeksplatform zal hierin een partner zijn.

1.2. De vijf prioriteiten

Minister Dalle herinnert de commissie aan de vijf prioriteiten van het voorliggende JKP:

- welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling;
- gezonde en leefbare buurten;
- engagement in de samenleving door vrijwillige inzet;
- vrijetijdsbesteding voor allen;
- mediawijsheid.

De coronacrisis heeft het belang van deze prioriteiten nog doen toenemen. Kinderarmoede is uitdrukkelijk geen JKP-prioriteit, aangezien de bestrijding daarvan al een specifieke strategische doelstelling van het VAPA vormt.

Binnen de vijf prioriteiten zijn telkens twee uitdagingen afgebakend, waarvan de minister een schematisch overzicht geeft in zijn presentatie (zie bijlage 1).

Het actieplan gebruikt een welbepaalde methodiek. Elke prioriteit krijgt eerst een probleemanalyse, en dan twee tactische doelstellingen. Per tactische doelstelling volgen dan twee operationele doelstellingen, die alle een aantal acties meekrijgen. Van de acties wordt telkens aangegeven welke Vlaams minister ervoor bevoegd is. Soms gaat het om minister Dalle zelf, al dan niet in partnerschap met andere ministers, en soms gaat het om een of meer andere ministers van de Vlaamse Regering. De coördinatie valt minister Dalle te beurt.

De jaarlijkse rapportage gebeurt in de BBT's van de betrokken ministers. In 2022 komt er een tussentijds rapport, met eventuele voorstellen tot bijsturing door het Vlaams Parlement en het Kinderrechtencommissariaat. In 2024 legt de regering een eindrapport voor aan het Vlaams Parlement en het KRC.

De Reflectiegroep Jeugd- en Kinderrechtenbeleid zal de voortgang opvolgen en kan de nodige bijsturingen voorstellen. Voorts vermeldt de minister als betrokken instanties: de aanspreekpunten in alle beleidsdomeinen; de bovenbouw van het jeugd- en

kinderrechtenbeleid; de vertegenwoordigers van het jeugdwerk; de kinderrechtencommissaris; de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind; en UNICEF.

1.3. Een dynamisch en levend plan

In haar communicatie heeft de Vlaamse Regering de dynamische en gebruiksvriendelijke projectwebsite jkp.vlaanderen.be gecreëerd.

De projecten zijn nu al vrij concreet. De regering zoekt naar passende initiatieven voor de verdere invulling. Een honderdtal jeugdwerkers, jeugdorganisaties en lokale autoriteiten worden betrokken bij inspiratiesessies. De eerste twee sessies, over de prioriteiten 'goed in je vel' en 'goed in je buurt' heeft de minister zelf bijgewoond en ingeleid. De komende maanden zijn de inspiratiesessies over de drie andere prioriteiten gepland.

In zijn presentatie heeft minister Dalle voor elke prioriteit de acties van het jeugd-beleid opgenomen. Hij zal ze hier en daar kort mondeling toelichten. Voor 'welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling' betreft het een platform over cyberpesten. In overleg met het netwerk Kies Kleur tegen Pesten wil de regering projecten ontwikkelen in overleg met het onderwijs en de scholen. Voorts werkt ze aan de uitrol van de kindreflex en de versterking van het vlaggensysteem binnen het jeugdwerk. Het is de bedoeling taboes te doorbreken. Ook het beleid met betrekking tot integriteit en grensoverschrijdend gedrag bij jeugdorganisaties vormt een belangrijke lijn van de eerste prioriteit van het JKP.

Onder de prioriteit 'gezonde en leefbare buurten' streeft de regering naar een kindvriendelijk lokaal beleid, met een focus op inspirerende infrastructuur. Hiervoor worden ook relancemiddelen voorbehouden. Ook het concept 'vrijplaatsen voor kinderen en jongeren' speelt een belangrijke rol. Vrije ruimte voor kinderen is in coronatijden een deel van de oplossing gebleken, niet van het probleem. Jeugdlabs krijgt een actualisering.

Het belang van 'engagement door vrijwillige inzet' is sterk naar voren gekomen in de coronacrisis. Zonder de medewerking van 100.000 animatoren, leiders en andere vrijwilligers waren de coronaregels niet haalbaar geweest. Zoiets hoort een bestuur te koesteren, onder andere door overdreven regelgeving of regulitis aan te pakken. Daarnaast vergt het een sterke visievorming op innovatief engagement, zonder daarbij het traditionele vrijwillige engagement uit het oog te verliezen. Voorts is de beleidscyclus met betrekking tot het jeugd- en kinderrechtenspectief aan optimalisering toe en wil de minister nieuwe methodieken laten ontwikkelen voor talentontwikkeling en competentieversterking.

In verband met 'vrijtijdsbesteding voor allen' noemt minister Dalle het Vlaamse jeugdwerk het meest fantastische ter wereld. De overheid moet ervoor zorgen dat alle kinderen en jongeren van Vlaanderen en Brussel er toegang toe hebben. Hij vermeldt het project Verbindingsambassadeurs voor het jeugdwerk van hemzelf en minister Somers. Een ander project, Maak samen tijd vrij, is een kruisbestuiving tussen het lokale en het Vlaamse beleid met de focus op een geïntegreerd vrijetijdsbeleid. Een laatste voorbeeld is de campagne Vrije tijd van kinderen en jongeren met een handicap.

Wat mediawijsheid betreft, herinnert de minister eerst aan het belang daarvan in de uitvoering van de Europese AVMD-richtlijn. Naar aanleiding van de omzetting kreeg de minister de vraag waarom mediawijsheid niet in het Mediadecreet is verankerd. Mediawijsheid speelt echter niet alleen een centrale rol in het mediabeleid maar ook in andere domeinen als Jeugd, Welzijn en Onderwijs. Het volstaat niet om digitale instrumenten te kunnen gebruiken, maar men moet ook de recentere ontwikkelingen goed kunnen volgen en kunnen omgaan met sociale media, delicate

informatie, desinformatie en fake nieuws. Daarop spelen verschillende projecten in. Participatietrajecten, Europese strategie, kinderrechten en mediawijsheid zijn op Europees niveau een antwoord. Kindvriendelijke communicatie van digitale kinderrechten is een ander antwoord. Dat geldt ook voor het leernetwerk digitaal jeugdwerk, de opleiding van mediacoaches, de journalistiek door kinderen en jongeren in en buiten de klas, en Nieuws in de Klas.

2. Vlaamse Jeugdraad

2.1. Inleiding

Amir Bachrouri, voorzitter van de Vlaamse Jeugdraad, stelt dat de Jeugdraad vanaf het begin goed is betrokken bij de opstelling van het JKP. Zijn voorgangster Alexandra Smarandescu en beleidsmedewerker Jan Raymaekers zaten in de JKP-stuurgroep en zullen de zaak als lid van de reflectiegroep opvolgen. Doorheen het traject heeft de Jeugdraad met elke betrokken minister in een verticaal overleg van gedachten kunnen wisselen. De raad heeft vanaf de start adviezen geleverd.

Met de recente verkiezing van de nieuwe Vlaamse Jeugdraad zijn ook daarvoor prioriteiten geselecteerd: goed in je vel, klimaat, gelijke kansen en ten slotte een werkgroep over de kracht van het jeugdwerk. De vijf JKP-prioriteiten vertonen daar raakvlakken mee. Voor 'goed in je vel' zijn welbevinden en een positieve identiteitsontwikkeling inderdaad van groot belang. Klimaat houdt verband met gezonde en leefbare buurten. Gelijke kansen heeft een link met vrijetijdsbesteding voor allen. De vrijetijdsbesteding moet daartoe inclusiever worden en alle jongeren kunnen aantrekken. Daarover zal de werkgroep Gelijke Kansen van de Jeugdraad zich buigen. Daarnaast komt er een nieuwe werkgroep over de kracht van het jeugdwerk, wat verband houdt met de derde prioriteit van het JKP, en in zekere zin ook wel de vierde.

De raad heeft niet specifiek een prioriteit met betrekking tot mediawijsheid, maar heeft recent wel het advies Kijk naar ons uitgebracht, met een oproep om de diversiteit van de kinderen en jongeren in de media weerspiegeld te zien. Er is een heel nauwe samenwerking gepland van verschillende werkgroepen met WAT WAT. Ook de Vlaamse Jeugdraad zal dus de nodige aandacht hebben voor het mediawijsheidsbeleid, besluit Amir Bachrouri.

2.2. Proces en totstandkoming

Jan Raymaekers, beleidsmedewerker Vlaamse Jeugdraad, De Ambrassade, wijst eerst op de wel erge lange duur van het voortraject, dat in 2018 van start is gegaan. Voor het volgende JKP is dat een werkpunt.

Alleszins blijft de Vlaamse Jeugdraad erachter staan dat er prioriteiten zijn vastgelegd en dat er werk is gemaakt van verticaal overleg met elke betrokken minister. Voor de raad zelf is dit een heel positieve nieuwe ervaring. Ook het specifieke JKP-budget beoordeelt de raad zonder meer als gunstig.

Door het hele lange voortraject hadden de ministers hun beleidsnota's echter al geschreven voor de voltooiing van het JKP in 2020, dat daardoor ook weinig voorkomt in andere beleidsnota's dan Jeugd (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 145/1). Jan Raymaekers hoopt dat het wel zijn sporen zal nalaten in de BBT's vanaf BO2022 en roept de leden van het Vlaams Parlement op om dat ook te monitoren.

De Jeugdraad roept de Vlaamse Regering op om met horizontale plannen gevolg te geven aan het JKP. Daarvoor blijkt een zekere vrees te bestaan omwille van de administratieve lasten en efficiëntieoverwegingen. Jeugd- en kinderrechten en jeugdbeleid vormen in essentie echter steeds een breed horizontaal thema.

Voor een volgend JKP bepleit de spreker nogmaals een compacter traject. De installatie van een nieuwe minister van Jeugd is inderdaad wel een punt om rekening mee te houden. Het budget is een positief element, maar de Jeugdraad kijkt vooral uit naar de aanwending ervan. De Vlaamse Jeugdraad heeft er een raar gevoel bij dat een en ander nu nog altijd in een opstart- en uitrolfase zit. Niet alle ministers lijken dezelfde inzet voor het JKP aan de dag te leggen als de minister van Jeugd. Hun engagement blijft enigszins vaag, terwijl het wel noodzakelijk zal zijn.

Ten slotte vraagt Jan Raymaekers ook aandacht voor het lokale niveau. De hoop dat het JKP een link zou leggen tussen Vlaams en lokaal beleid is nog niet echt bewaarheid geworden. Het lokale beleid is erg essentieel in een jeugd- en kinderrechtenbeleid.

2.3. De vijf prioriteiten

De Vlaamse Jeugdraad heeft in de zomer van 2020 zijn uitgebreide advies bij het JKP uitgebracht, brengt *Sara De Potter*, beleidsmedewerker Jongeren en Werk van De Ambrassade, in herinnering.

De Vlaamse Jeugdraad vindt in het plan een heel mooie visie terug en een sterke analyse van de wereld van kinderen en jongeren. Hij kan het eens zijn met de doelstellingen. Intussen ontving de raad van het departement de actielijst, met hoofdstukken over daadkracht en over concretisering. Daarin mist hij echter enigszins de coherentie tussen de verschillende acties, net wat de raad liever vermeden had gezien. Van de op zich lovenswaardige losse acties is dan de vraag of ze de prioritaire doelen daadwerkelijk dienen.

De Jeugdraad is blij om het luik over intrafamiliaal geweld onder de prioriteit 'welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling', zoals hij ook in zijn advies had gevraagd. Zeker door de coronasituatie is dat probleem zeer aan de orde. Het aangekondigde platform met betrekking tot cyberpesten heeft een heel ruime doelgroep, waardoor de Jeugdraad voor een versnippering van het jeugdinformatieaanbod vreest. Heel fijn vindt de raad de intentie in verband met de overkophuizen, namelijk om plekken te creëren voor kinderen en jongeren op een kruispunt met verschillende beleidsthema's.

Sara De Potter komt tot de tweede prioriteit, 'gezonde en leefbare buurten', waarvoor vier nieuwe projectoproepen op stapel staan. De doelen zijn steeds nobel, maar wat is hun samenhang? In welke mate dragen ze bij tot de algemene doelstelling? Een project met betrekking tot zwerfvuil zou moeten bijdragen tot het klimaatengagement van kinderen en jongeren. Voor de Jeugdraad houdt een dergelijke actie weinig steek, en is ze geen realistische weg naar een jeugdengagement in het kader van deze prioriteit.

Wat de derde prioriteit betreft, is de Vlaamse Jeugdraad tevreden met het belang dat de regering aan het vrijwilligerswerk hecht. Wel vraagt hij zich af of de regering er dan terdege een beleid van zal maken om de door regulitis opgeworpen drempels weg te werken. Het nieuwe JKP richt heel wat overlegstructuren op, maar die moeten dan ook een mandaat hebben om iets in beweging te brengen.

In het kader van 'vrijtijdsbesteding voor allen' wijst Sara De Potter op de tevredenheid van de Vlaamse Jeugdraad met deze prioriteit. Hij vraagt wel dat de projectoproepen niet vanaf nul herbeginnen, maar voortbouwen op wat al bestaat.

Bij de prioriteit 'mediawijsheid' geeft de raad ten slotte als aandachtspunt mee dat dit begrip wel erg ruim wordt gedefinieerd: zowat alles wat digitaal gebeurt. De Vlaamse Jeugdraad vraagt om te specificeren dat het hier gaat om goede online-attitudes van jongeren.

3. Kinderrechtencommissariaat

3.1. Homogeniteit van de aanpak

Vlaams kinderrechtencommissaris *Caroline Vrijens* laat weten dat haar organisatie het verticale overleg met de verschillende ministers en hun kabinetten heel positief heeft ervaren. Op dat moment waren de acties en budgetten nog niet concreet, maar het KRC heeft zijn bezorgdheden goed in het overleg kunnen brengen. Ook over het structurele overleg met het kabinet-Dalle is Caroline Vrijens erg tevreden.

Het JKP zou een nog krachtigere motor kunnen zijn als de snelheid wat homogener was. Verschillende beleidsdomeinen, zoals Wonen, zijn er al mee aan de slag. Op het terrein gebeurt een en ander om de dynamiek te behouden, bijvoorbeeld met de inspiratiesessies. Anderzijds vangt het KRC ook signalen op van organisaties die nog altijd op de budgetten zitten te wachten om in actie te kunnen treden. Er is werk aan de winkel op het vlak van de coördinatie.

De coronacrisis zal wel een zekere aarzeling hebben teweeggebracht. Ook de herstructurering van het Departement CJM heeft mogelijk een rol gespeeld. Caroline Vrijens hecht een groot belang aan een concreet plan van aanpak, met duidelijke doelstellingen, acties, timing en vervolgens monitoring van de effecten op basis van concrete indicatoren.

De kinderrechtencommissaris prijst de communicatie, met een dag van het JKP in september 2021, een mooie website en dergelijke.

Voorts vraagt ze dat het kabinet van de minister van Jeugd zich voldoende zou bemoeien met het beleid van de andere bevoegde Vlaamse ministers. Kinderarmoede is bijvoorbeeld een onderdeel van het VAPA. Daarnaast denkt de spreker aan de jeugdhulp en met name de lange wachtlijsten in de zorg. Het KRC ziet de zorgverstrekking als cruciaal voor de JKP-prioriteit 'welbevinden'. Het zal er dus op aankomen dat het kabinet-Jeugd over het muurtje van de bevoegdheden kijkt en waar nodig de alarmbel luidt.

Het KRC is met de signalen op zijn klachtenlijn de vertolker van de structurele knelpunten waarop kinderen en jongeren botsen. Het adviseert het Vlaams Parlement en de bevoegde ministers, waarbij het het kabinet Jeugd als een bondgenoot ziet om zaken onder de aandacht van de verschillende ministers te brengen.

3.2. Kindvriendelijke steden en gemeenten

Leen Ackaert, adviseur bij het Kinderrechtencommissariaat, mist in het JKP enigszins het lokale aspect. Vlaanderen heeft op een bepaald moment terecht de keuze gemaakt voor een bottom-upjeugdbeleid. Toen was er wel een zekere angst voor een gebrek aan aandacht voor jeugd op het moment dat Vlaanderen een en ander zou loslaten. Vorig minister van Jeugd Sven Gatz heeft aangekondigd dat Vlaanderen de lokale besturen zou monitoren en het label Kindvriendelijke Steden en Gemeenten zou blijven steunen. Het KRC zag daarin een hefboom en heeft zich vanaf de start als participant aangeboden. Het zat onder meer in de jury van het label en had veel goesting in lokaal jeugdbeleid. Minister Gatz had de ambitie om het aantal labelgemeenten te verdubbelen. Intussen is het aantal gemeenten dat deze erkenning nastreeft in 2024, inderdaad verdubbeld.

Leen Ackaert constateert dus een verschuiving van bevoegdheden en middelen naar het lokale niveau, die ze vanuit de bottom-upfilosofie kan steunen. Maar het KRC mist op het Vlaamse niveau een zekere bezorgdheid over de gevolgen voor de jeugd op het lokale niveau. Al meteen bij de voorstelling van de vijf prioriteiten heeft het de alarmbel geluid. Krijgen de lokale besturen wel voldoende

ondersteuning? Het KRC zag onvoldoende Vlaams initiatief om de groeiende nood daaraan te lenigen. Het heeft samen met lokale besturen en betrokken organisaties acties op touw gezet en een filmpje gemaakt. Minister Dalle heeft vervolgens met de betrokkenen een webinar gehouden.

Leen Ackaert roept de commissie op om na te denken hoe Vlaanderen het lokale jeugd- en kinderrechtenbeleid meer steun kan bieden.

Caroline Vrijens adviseert de commissie een hoorzitting over het lokale jeugd- en kinderrechtenbeleid. Als jurylid van het label was ze getroffen door de participatie-initiatieven van steden en gemeenten. In de Week van de Kinderrechten zal het KRC in het Vlaams Parlement een Kinderrechtendag organiseren. Dan kan deze commissie bijvoorbeeld de focus op het lokale jeugdbeleid leggen. Misschien kan ze ook wel een voorstel van resolutie opstellen.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

1.1. Hannes Anaf

Hannes Anaf heeft minister Dalle gewag horen maken van twee punten van kritiek, maar eigenlijk waren er drie. De minister heeft binnen zijn beleidsdomein budget vrijgemaakt. Ook andere ministers zouden dat hebben gedaan, maar gezien de kritiek van de Vlaamse Jeugdraad vraagt het commissielid om dit te controleren. Ook lokaal bestaat de gebruikelijke praktijk erin dat bepaalde diensten goed meewerken in verband met het label en andere wat minder. De Vlaamse overheid moet iedereen zien mee te krijgen in dit verhaal.

Het tweede punt van kritiek betreft het vooralsnog uitblijven van concrete initiatieven. Op zich is zo iets normaal bij een dergelijk groot plan, maar men zal goed moeten bewaken dat het niet bij plannen alleen zal blijven.

Het derde punt van kritiek, van onder meer Vooruit, is dat kinderarmoede niet als een van de vijf prioriteiten is geselecteerd. Hannes Anaf heeft er begrip voor dat er geen dubbel werk wordt geleverd naast het VAPA, maar dit had toch op zijn minst symbolisch een zesde prioriteit van het JKP mogen worden. Minister Dalle heeft de kinderarmoede nu wel in zijn presentatie op de slide naast de vijf prioriteiten getoond. Dat vindt Hannes Anaf oké maar niet genoeg, aangezien de aandacht van deze Vlaamse Regering voor kinderarmoede ondermaats blijft. Recent nog bleek er bij de evaluatie van het groeipakket geen ruimte te zijn voor extra sociale toeslagen. De spreker verwijt de regering dat ze het probleem niet ernstig neemt en vraagt minister Dalle om minister Beke ter zake op te jagen. Zowel het KRC als de Vlaamse Jeugdraad hebben in hun adviezen de niet-selectie van kinderarmoede als prioriteit betreurd.

Een OD gaat over zorgzame netwerken die bijdragen tot een betere levenskwaliteit. Hannes Anaf leest dat recente ervaringen met afstandslernen naar aanleiding van de coronamaatregelen in het toekomstige onderwijs zullen doorwerken. De eigen woning wordt daarbij steeds meer de complementaire leeromgeving. Hannes Anaf wijst erop dat heel wat kinderen thuis geen internet, computer of eigen werkruimte hebben. Een JKP zou net een afbakening moeten bepleiten tussen school en thuis, tussen leren en vrije tijd. Vanwaar deze keuze?

In verband met de inzet van publieke ruimte legt het JKP voor het aspect mobiliteit de nadruk op veilig en zelfstandig verplaatsen van en naar de school en de vrijetijdsbesteding. Vooruit heeft in de commissie Mobiliteit al herhaaldelijk voorgesteld

om de zone 30 te veralgemenen in de bebouwde kom. Steunt minister Dalle die visie? Op basis van zijn JKP vermoedt Hannes Anaf van wel.

De OD betreffende duurzame netwerken voor intergenerationeel samenleven gaat in op het label voor kindvriendelijke steden en gemeenten. Dat is inderdaad een goede hefboom, maar Hannes Anaf blijft het tekort aan middelen en ondersteuning van de lokale besturen betreuren. Hij staat ten volle achter lokale autonomie, die de commissie echter niet ontslaat van de vraag hoe Vlaanderen dit optimaal kan ondersteunen, ook financieel.

Als gewezen projectleider bij de Vlaamse overheid heeft Hannes Anaf ervaring met transversale projecten. Er wordt al eens geklaagd over verkokering, zij het niet altijd terecht. Is er in dit geval een projectleider die de verschillende beleidsdomeinen overschouwt? Hoe gebeurt de aansturing? Zijn er kabinetten bij betrokken?

1.2. Jeremie Vaneekhout

Jeremie Vaneekhout dankt de helden van het terrein voor hun inzichten met betrekking tot het JKP. Zelf wil hij zijn geloof in het instrument belijden. Het JKP moet het belangrijkste instrument van het jeugd- en kinderrechtenbeleid van de komende vijf jaar worden. Veranderingen op het terrein zullen het van dit plan moeten hebben. Het biedt heel wat kansen. Zelfs de coronacrisis heeft lessen opgeleverd met betrekking tot de rechten van kinderen en jongeren, die op crisismomenten immers onder druk blijken te komen.

Het commissielid sluit zich aan bij de al geuite bezorgdheden. Hij mist de wervende droom. Het plan voelt aan als een klassiek beleidsplan, waar niets mis mee is. Maar op een hoger niveau zou de hele samenleving, met alle ministers, alle diensten van de Vlaamse overheid en het hele Vlaams Parlement een groot enthousiasme aan de dag moeten leggen om het plan waar te maken. Die betrokkenheid voelt de spreker wel op het terrein en bij de sprekers van vandaag, maar niet in het brede Vlaamse beleid. Hij verwacht niet dat de andere Vlaamse agentschappen het JKP als een hoogprioritair beleidsinstrument zien. De commissie zou de wenselijkheid daarvan moeten uitdragen. Welke suggesties hebben de sprekers ter zake? Gelukkig steunen alle partijen alvast het voorstel om in het Vlaams Parlement een Kinderrechtendag te organiseren. Hoe wil minister Dalle intussen zijn collega's triggeren?

Ten tweede is Jeremie Vaneekhout bezorgd om de meetbaarheid. Het aantal acties in het plan is indrukwekkend, maar welke meetbare cijfers zijn met de doelstellingen verbonden? Een rapportage kan altijd de voortgang of het gebrek daaraan van een actie melden, maar ook het gewenste eindresultaat zou duidelijk moeten zijn.

Het derde punt van kritiek betreft het budget. Minister Dalle is er inderdaad al voor een deel aan tegemoetgekomen, en heeft daarbij ook wel gebruikgemaakt van de extra mogelijkheden die de crisismaatregelen hebben opgeleverd. Maar hoe structureel zijn dergelijke middelen verankerd? Gelukkig heeft de minister al het nodige gedaan om het idee weg te werken dat het hele plan met bestaande middelen moet worden gerealiseerd, maar hoe structureel zijn deze financieringskeuzes? Bovendien is nergens berekend hoeveel nu eigenlijk echt nodig zou zijn om het JKP waar te maken, wat toch de meest logische benadering zou zijn geweest.

Net als Hannes Anaf heeft Jeremie Vaneekhout bedenkingen bij de verhouding tussen geestdrift en verkokering. Hij beaamt de stelling van de minister dat de naam Jeugd- en Kinderrechtenplan niet noodzakelijk de beste is om het plan aan de man te brengen. Een meer wervende identiteit zou kunnen helpen. De verkokering is een uitdaging. Als de diensten zelf het JKP niet internaliseren, dreigt het een slag in het water te worden.

Net als Jan Raymaekers beschouwt Jeremie Vaneekhout de eerstvolgende BBT's als een eerste lakmoesproef. Het lid verwacht daarin telkens een apart hoofdstuk over de acties van de betreffende minister om de JKP-doelen waar te maken.

In welke mate worden de partners van de andere bovenbouworganisaties bij de reflectiegroep betrokken? Het gaat om onder meer de Kinderrechtencoalitie, het Kenniscentrum Kinderrechten en Bataljong. Welk structureel overleg vindt met hen plaats?

De spreker zou het een goed idee vinden dat de commissie zich op de Kinderrechtendag zou buigen over lokaal kinder- en jongerenrechtenbeleid.

Hij sluit zich aan bij de analyse van Hannes Anaf dat kinderarmoede, ongeacht van de vorm van de vermelding, steeds een prioriteit hoort te zijn. Ook in dat verband vindt hij geen meetbare doelstellingen terug, maar enkel vage intentieverklaringen.

Als het aan Jeremie Vaneekhout had gelegen, was participatie de zevende prioriteit geworden. Minister Dalle valt op dat vlak niets te verwijten, maar op heel cruciale momenten moeten kinderen en jongeren mede-eigenaar van het beleid en het besluitvormingsproces kunnen zijn. Het zou een deelprioriteit van 'welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling' kunnen zijn, aangezien dit laatste veronderstelt dat men actor en eigenaar is van zijn eigen leven en toekomst. Het wordt een uitdaging om dat in de toekomst beter waar te maken.

Jeremie Vaneekhout beschouwt het als de grote desillusie van het voorbije jaar dat de samenleving niet verder is gevorderd in het centraal stellen van de rechten van kinderen en jongeren. In de crisis is dat al te zeer vergeten. Het moet absoluut een ambitie te zijn om hieraan te remediëren.

1.3. Freya Perdaens

Freya Perdaens beschouwt de betrokkenheid van de stakeholders bij de totstandkoming van het JKP als een grote meerwaarde. Ondanks die betrokkenheid hebben ze er nog heel wat bedenkingen bij geuit. Op zich vindt het commissielid zoiets een goede zaak. Er is inderdaad nog finetuning nodig met het oog op de concrete uitwerking. Zo deelt het commissielid de opmerking van de Vlaamse Jeugdraad met betrekking tot het zwerfvuil, namelijk dat het voor die doelstelling wel wat meer had mogen zijn. Ook met de analyse over het grote belang van het lokale niveau is ze het eens. Vlaanderen hoeft misschien niet te sturen, maar kan wel nog potentieel aanboren. Met het loutere verdubbelen van de gelabelde lokale besturen is daar nog niet noodzakelijk de zo essentiële ruimte voor hen gecreëerd.

Hoe wil minister Dalle concreet de nood aan vrije ruimte voor kinderen en jongeren aanpakken? Plant hij daarvoor het label in te zetten?

Wat 'vrijtijdsbesteding voor allen' betreft, wijst Freya Perdaens op het belang ervan voor kwetsbare groepen en kinderen in armoede. MNM en Radio 2 hebben onlangs de resultaten van een onderzoek daarover bekendgemaakt. Daar zal het beleid mee aan de slag moeten, opdat vrijtijdsbesteding inderdaad voor allen mogelijk wordt. Het jeugdwerk is bovendien cruciaal gebleken in de informatieverstrekking ter attentie van de kinderen en jongeren.

Mediawijsheid wordt in het JKP erg ruim geïnterpreteerd, wat Freya Perdaens niet noodzakelijk als negatief ervaart. Ook de rol van de ouders is trouwens belangrijk. Maar welke thema's moeten binnen die prioriteit voorrang krijgen? Zelf denkt het commissielid aan thema's als privacy en gokken. Welke instrumenten bieden de AVMD-omzetting en de beheersovereenkomst met de VRT om deze vijfde JKP-prioriteit te implementeren? Hoe zal minister Dalle dit concreet opvolgen?

1.4. Steven Coenegrachts

Steven Coenegrachts beseft dat de beslissing om met vijf prioriteiten te werken, enigszins gecontesteerd is. In een dergelijk geval zal steeds iemand aandringen op de toevoeging van een zesde prioriteit, en dan weer iemand anders op een zevende. Dat is vandaag al duidelijk geworden. Hoewel hij de suggesties van de andere leden waardevol vindt, heeft de keuze om te focussen wel degelijk een meerwaarde. De zwakte van de vorige JKP's lag in hun diffuse en versplinterde karakter. De nieuwe aanpak brengt meer duidelijkheid.

Daardoor rekent de spreker nog meer op de minister van Jeugd als overkoepelend kinderrechtencoördinator. Als klimaat geen JKP-doelstelling is, moet wel een minister de belangen van kinderen en jongeren behartigen bij de totstandkoming van het klimaatplan van de Vlaamse Regering. Hetzelfde geldt voor het armoedebeleid, en uiteraard ook voor de vertaling van de vijf prioriteiten in de verschillende beleidsdomein. In plaats van 'the adult in the room' moet minister Dalle in de Vlaamse Regering de jongere in de kamer willen zijn. Dat is voor hem een permanente opdracht.

Voor de monitoring denkt Jeremie Vaneekhout aan een apart hoofdstuk in de BBT van elke minister. Steven Coenegrachts werpt de mogelijkheid op om een centraal monitoringsysteem te creëren buiten de BBT's. Hoe kan die monitoring concreet worden georganiseerd?

Voor de multifunctionele ruimtebenutting denkt men in eerste instantie aan bestaande school-, sport- en jeugdinfrastructuur. Zouden leegstaande gebouwen of braakliggende terreinen ook niet nuttig inzetbaar kunnen zijn?

Steven Coenegrachts vindt de focus op een projectmatige en innovatieve aanpak een goede zaak. De jeugd geeft blijk van leuke, mooie en goede ideeën, die echter vaak niet realiseerbaar zijn wegens het strikt opleggen van regeltjes, vakjes en kokers. Het commissielid vraagt om de jongeren aan te moedigen en de nodige ruimte te geven. Regulitis aanpakken is wel degelijk een noodzaak. Zal de gids die De Ambrassade daarover heeft, een update krijgen, of komt er nog een andere aanpak? Realisaties op dat gebied moeten worden gedeeld als best practices, opdat deze zaadjes over heel Vlaanderen verspreid zouden raken.

1.5. Tinne Rombouts

Tinne Rombouts heeft al verschillende JKP's besproken en evaluatierondes ervan meegemaakt. De bijsturingen uit het verleden mogen echter geen pingpongspel worden. Als er bepaalde keuzes zijn gemaakt, moet men er ook voor willen gaan. Een keuze uit het verleden was bijvoorbeeld om voortaan vijf prioriteiten over te houden. Automatisch zullen sommige zaken daar dan niet onder vallen. Dat neemt niet weg dat die thema's aandacht van het reguliere beleid behoeven, maar het JKP zelf behelst een gerichte aanpak van de vijf gekozen prioriteiten. De Vlaamse Regering heeft uitdrukkelijk geopteerd voor een selectie in overleg met de sector, wat haar een heel positieve ervaring heeft opgeleverd door het gevolgde traject.

Het commissielid vindt het een positief signaal dat de commissieleden meer bemoeienis van minister Dalle bij andere beleidsdomeinen verwachten, aangezien ze daarmee hun vertrouwen in de minister van Jeugd bevestigen. Ook naast het JKP moet de Vlaamse Regering zich trouwens ten volle inzetten voor kinderen en jongeren en voor hun participatie. Elke minister heeft zijn eigen verantwoordelijkheid om de kindreflex niet uit het oog te verliezen. Idealiter zou het label van kindvriendelijkheid ook op Vlaanderen zelf toepasbaar worden. Om dit waar te maken, is het noodzakelijk dat het JKP voldoende gefocust te werk gaat. Tinne Rombouts waarschuwt dat men zich niet mag verliezen in een discussie over de methodiek.

Het JKP is inherent een horizontaal beleidsplan, met dus een coördinerend minister die in alle andere beleidsdomeinen partnerschappen moet aangaan. Onvermijdelijk stemmen de termijnen daardoor niet helemaal overeen met die van een regeerakkoord, beleidsnota of JKP.

Voor de concrete acties en doelen is snelheid inderdaad wenselijk, maar ook participatie, wat daarmee op gespannen voet kan staan. De nood aan concrete realisaties is echter een terechte bedenking, vindt Tinne Rombouts.

Idealiter is heel de Vlaamse Regering doordrongen van het JKP en gaan alle Vlaamse ambtenaren ermee naar bed. Tinne Rombouts merkt wel degelijk een grote gedragenheid op. Helaas is de realiteit van vandaag onvermijdelijk dat de hele beleidsaandacht naar de coronacrisis gaat. Dat zal ook wel zijn rol hebben gespeeld. Vanaf het moment dat er meer ademruimte komt, komt hopelijk ook de gedrevenheid voor het JKP weer op de voorgrond.

Voor de eerste keer komt er ook een budget bij de doelstellingen. Sommigen uiten begrijpelijke zorgen over de verdeling, maar Tinne Rombouts ziet in dit budget tegelijk een hefboom voor gezamenlijke acties van minister Dalle met collega-ministers. Tegenover het budget uit het beleidsveld Jeugd kan hij dan ook uit hun beleidsdomeinen een bijdrage vragen.

De kinderrechtencommissaris heeft sterk de nadruk gelegd op het lokale aspect. Zelf was Tinne Rombouts steeds een bevlogen pleitbezorger van het label als instrument om de kindvriendelijkheid op lokaal en zelfs Vlaams niveau vooruit te helpen. Ze is wel enigszins verbaasd over de oproep voor meer ondersteuning en middelen om de steden en gemeenten mee te krijgen in dit verhaal. Een dergelijke bevlogenheid valt niet zomaar te creëren door budgetten te beloven. Het gaat veeleer om mensen warm maken en overtuigen. Ook Bataljong speelt daarin een belangrijke rol en heeft daarvoor de middelen en de ruimte gekregen. Welk groot knelpunt ziet de kinderrechtencommissaris dan ten opzichte van de doelstelling om het aantal gelabelde gemeenten te verdubbelen? Tinne Rombouts is ervan overtuigd dat men wel degelijk goed op weg is.

Het welbevinden van kinderen is al vaak besproken en ook in het huidige tijdperk ten zeerste aan de orde. Er waren ook vragen en opmerkingen over kwetsbare kinderen en jongeren. Minister Dalle plant platformen met betrekking tot pesten en cyberpesten. Wellicht wil hij daarin organisaties samenbrengen en kennis bundelen. De Vlaamse Jeugdraad stelt daarbij echter de vraag of zoiets versnippering zou kunnen teweegbrengen. Verwacht hij dan van de platformen een antwoord op die versnippering, of zijn dit zelf vormen van versnippering?

Het JKP hanteert een ruime interpretatie van mediawijsheid. Ook met betrekking tot cyberpesten zal het wel een belangrijk aandachtspunt zijn. Hoe leeft dat op het terrein, vraagt Tinne Rombouts ten slotte.

Wat de opvolging betreft, gaat het commissielid ervan uit dat er onder andere met de BBT's van de verschillende ministers nog voldoende mogelijkheden zullen zijn.

2. Antwoordenronde

2.1. Minister Benjamin Dalle

Minister *Benjamin Dalle* herinnert eerst aan de eerste slide van zijn presentatie: "voor elk kind en elke jongeren in Vlaanderen en Brussel een schitterende jeugd". Dat is de grote doelstelling die de Vlaamse Regering in partnerschap met de jeugdorganisaties en de lokale besturen, maar ook in onderling partnerschap tussen de ministers wil waarmaken. In die bredere missie is het JKP een belangrijk instrument

maar niet het enige. Ook het reguliere jeugdbeleid en andere initiatieven hebben hun belang.

De opmerkingen van de kinderrechtencommissaris over het lokale niveau hebben minister Dalle enigszins verwonderd. Hij wijst erop dat het lokale beleid een groot belang krijgt in het JKP. Zowel in de voorbereiding als in de inspiratiesessies is er gesproken met lokale bestuurders, ambtenaren en organisaties. Het JKP kan op de lokale besturen een inspirerend effect hebben. Bepaalde gemeentebesturen geven de vijf prioriteiten al een lokale vertaling. Plannen en projecten hebben directe links met de lokale besturen en hun jeugdbeleid. Ook in dit verband geldt dat het lokale jeugdbeleid en de ondersteuning ervan door de Vlaamse overheid niet tot het JKP beperkt blijven.

Tinne Rombouts heeft in de commissie al vaker de nul- en de tweemeting ter sprake gebracht. Die passen in de cijfermatige opvolging door de Vlaamse overheid van haar beslissing van enkele jaren terug om de middelenoormerking stop te zetten en ter zake te vertrouwen op de verantwoordelijkheid van de autonoom beslissende lokale besturen. Tegenover de versterking van de lokale overheden staat dus een zekere opvolging vanuit Vlaanderen.

Dan gaat de minister in op de centrale rol van Bataljong, het label Kind- en Jeugd-vriendelijke Steden en Gemeenten en het netwerk van steden en gemeenten. Met Bataljong heeft de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst afgesloten voor een structurele financiering van voortaan 585.000 euro per jaar, tegenover 559.000 euro in 2020. Het label wordt daarin geïntegreerd. Op vraag van de sector heeft de regering de bottom-upbenadering van het label versterkt, waardoor het niet langer de minister is die de beslissingen neemt. Voor het netwerk en de intergemeentelijke samenwerking komt er 150.000 euro extra. De Vlaamse Regering heeft daarmee ook op financieel vlak haar engagementen meer dan nageleefd.

De minister steunt de visie van Tinne Rombouts dat de Vlaamse financiële inbreng maar een deel van het verhaal vormt. Het gaat daarnaast om de verantwoordelijkheid van de lokale besturen en de rol van Bataljong en de VVSG.

Dit alles is echter een ander onderwerp dan het JKP, antwoordt de minister op de opmerkingen van de kinderrechtencommissaris. Hij onderstreept nogmaals de hoge ambities van de Vlaamse Regering op het vlak van jeugdbeleid en de cruciale rol die de lokale besturen daarin te spelen hebben.

Wat de vragen over budgetten en monitoring betreft, herhaalt minister Dalle dat er voor de eerste keer in de geschiedenis een specifiek budget is uitgetrokken voor het JKP. De specifieke affectatie voor 2021 en de volgende jaren kan hij nu nog niet medelen, aangezien men er nog volop aan werkt. De BBT's zullen inderdaad telkens de projecten aangeven. Daarin is dus ook een onderdeel voorzien voor transversale plannen, waaronder dus het JKP.

Caroline Vrijens gebruikte het woord 'bondgenoot'. De minister wil in het JKP-kader inderdaad bondgenootschappen nastreven. Als minister die in de Vlaamse Regering verantwoordelijk is voor de coördinatie van het JKP, neemt hij de handschoen op. De regering gaat ermee aan de slag, zowel in zijn eigen beleidsdomein als in die van de andere ministers. Minister Dalle beschouwt het als een blijk van vertrouwen dat commissieleden rekenen op zijn bemoeienis met het beleid van zijn collega's. Hij engageert zich met plezier om dit in een goed partnerschap met de betrokken ministers waar te maken. Ook voor de leden van de commissie ziet de minister ter zake een belangrijke rol, aangezien ze ook in andere commissies zetelen, waar ze de andere ministers aan de plannen kunnen herinneren. Ook de sprekers van het KRC, de Vlaamse Jeugdraad en De Ambrassade hebben hun rol te spelen in de totstandkoming van de bondgenootschappen.

Hannes Anaf polste naar het overleg en de organisatie met betrekking tot de projectwerking. De minister antwoordt dat ten eerste een strategisch overleg de algemene coördinatie van het JKP voor zijn rekening neemt. Het tekent de strategische lijnen uit en valideert ze. In dit overleg, dat één keer per kwartaal plaatsvindt, zetelen zijn kabinet en departement, net als de coördinatoren van het JKP. Ten tweede heeft maandelijks een werkoverleg plaats om de zaken concreter in te vullen, met onder andere de SPOC's en de betrokken beleidsmedewerkers. Op politiek niveau bereiden IKW's de beslissingen van de Vlaamse Regering voor. Voorts komt de reflectiegroep vier keer per jaar samen om de vooruitgang en uitvoering van het JKP te monitoren en voorstellen tot bijsturing te formuleren waar nodig. Deelnemers zijn de aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid van de Vlaamse overheid, de vertegenwoordigers uit het werkveld, de JKP-coördinatoren en de betrokken beleidsmedewerkers. Dan is er het overleg met de zogenaamde bevoorrechte stakeholders, waaronder Bataljong en De Ambrassade. Ten slotte is er het verticale overlegmoment met de verschillende bevoegde ministers, waarin ook de Vlaamse Jeugdraad en de kinderrechtencommissaris een belangrijke plaats hebben gekregen.

Minister Dalle kan nog niet op alle vragen antwoorden maar ziet het zoals gezegd als een belangrijke uitdaging om de plannen de komende jaren te concretiseren. Het JKP is een levend werkinstrument. De minister staat absoluut open voor bijkomende suggesties. Op dat vlak vindt hij de al vermelde inspiratiesessies erg interessant, maar ook uit het parlement kunnen er goede suggesties komen, zoals vandaag weer is gebleken.

Dan gaat de minister in op de meer concrete vragen. Zo was er de vrees dat een platform cyberpesten versnippering in de hand zou kunnen werken. De bedoeling is uiteraard net omgekeerd. Ook het netwerk Kies Kleur tegen Pesten vertrekt vanuit het opzet om de verschillende stakeholders samen te brengen. Dat geldt onder meer voor WAT WAT. Het platform moet een geïntegreerde aanpak mogelijk maken, waarbij de best practices worden gedeeld en er samen met de stakeholders gezamenlijke initiatieven worden ontplooid. Naast de jeugdsector vermeldt de minister ook het onderwijs als een dergelijke stakeholder.

Hannes Anaf polste naar een veralgemeende snelheidsbeperking tot 30 kilometer per uur in de bebouwde kom. Minister Dalle woont in Brussel waar die intussen al een feit is, maar de handhaving ervan en het respect ervoor nog bijlange niet in orde zijn. Hij vindt naast de handhaving ook de infrastructuuraanpassing belangrijk. Minister Lydia Peeters is net als hijzelf de veralgemening zeer genegen maar wijst ook op de verantwoordelijkheid van de lokale besturen om ze met aandacht voor hun lokale context correct in te voeren.

Een andere vraag betrof de nood aan de toevoeging van een zesde en zevende prioriteit. Minister Dalle wijst op het mantra 'kiezen is verliezen'. Een beperking tot vijf prioriteiten impliceert automatisch dat bepaalde nochtans belangrijke doelstellingen er niet bij zullen zijn. De decreetgever heeft dat aantal echter op vijf vastgelegd, zoals de Vlaamse Jeugdraad ook al zeer uitdrukkelijk had gevraagd, precies om focus mogelijk te maken. Vroeger luidde de kritiek dat er zoveel prioriteiten waren dat er geen onderscheid met het reguliere beleid meer zichtbaar was. De Vlaamse Regering houdt zich nu aan de decretaal voorgeschreven vijf prioriteiten.

Wel heeft minister Dalle in zijn presentatie verwezen naar het belang van het VAPA, dat minister Beke coördineert. Kinderarmoede stelt een beschaafde samenleving voor een groot en zelfs schandelijk probleem, vindt minister Dalle. Daar moet de hele Vlaamse Regering aan werken, maar niet alleen zij. Ook voor de federale en lokale overheden is het alle hens aan dek om kinderen en jongeren uit de armoede te helpen. In Brussel – waar Vlaanderen mee bevoegd is maar zeker niet als enige – groeit één kind op drie in armoede op, wat een beschaafde samenleving

onwaardig is. Kinderarmoede krijgt dan ook op vraag van onder meer minister Dalle een heel prominente plaats in het VAPA van minister Beke.

Jeremie Vaneekhout suggereerde participatie als een JKP-prioriteit. Het is geen afzonderlijke doelstelling geworden, maar loopt enigszins als rode draad door het JKP. Het is sowieso een mantra van de Vlaamse Regering om niet alleen over maar ook met jongeren te praten. In bepaalde JKP-doelstellingen, zoals die met betrekking tot het vrijwillige engagement, krijgt participatie vanzelf vorm. Vrijwilligers zijn vaak de mensen die hun stem laten horen.

Weer andere vragen gingen over vrije ruimte, onder meer als oplossing in coronatijden. Ook daar rekent Vlaanderen op zijn lokale besturen, die de lokale ruimte het beste kennen. De Vlaamse Regering zal er echter met het JKP extra steun aan verlenen en koppelt dit eveneens aan haar relanceplan. Naast de projectoproep die de regering binnenkort lanceert met betrekking tot kwetsbare kinderen en jongeren, heeft ze ook 30 miljoen euro veil voor jeugdinfrastructuur. Ze zal met aanzienlijke middelen inzet lokale en bovenlokale projecten op het vlak van vrije ruimte steunen. Soms gaat het over vrijplaatsen voor jongeren. De minister schaaft zich achter het pleidooi van Steven Coenegrachts om naast de multifunctionele inzet van bestaande gebouwen ook oog te hebben voor braakliggende terreinen.

Mediawijsheid speelt vandaag een centrale rol in het jeugdbeleid. Er zijn heel wat links met andere bevoegdheden. Minister Dalle gelooft heel sterk in de grondige hervorming van Nieuws in de Klas, dat inspeelt op de digitalisering maar voortaan ook aandacht schenkt aan kinderen en jongeren als nieuwsmakers.

Sommige leden vragen hoe te monitoren valt of een JKP-beleid nu al dan niet geslaagd is. Ten eerste bevatten de BBT's van de betrokken ministers doelstellingen, die onder meer op budgettair vlak opvolgbaar zijn. De vijf prioriteiten worden in verband gebracht met het JOP en worden op die manier opgevolgd en onderzocht. Op het niveau van de acties staat het Departement CJM in voor de opvolging van het beleid van de verschillende ministers. Voorts kan het JKP een hefboom zijn voor het beleid van de Vlaamse Regering om de vijf prioriteiten kracht bij te zetten. Ook het parlement kan ze als hefboom gebruiken ten aanzien van de verschillende ministers. De ministers kunnen er inspiratie uit putten om eigen initiatieven te versterken en om hun beleid te evalueren.

2.2. Vlaamse Jeugdraad

Jan Raymaekers verontschuldigt eerst voorzitter Amir Bachrouri, die als student eindelijk nog eens fysiek les kan volgen.

Ten eerste gaat de spreker in op de vraag hoe de wervende droom andere gremia dan deze commissie kan aanspreken. Hij suggereert dat de commissieleden in andere commissies voorstellen om de prioriteiten waarvoor ze bevoegd zijn, in de diepte te bespreken. Ten tweede vraagt de spreker dat minister Dalle de andere betrokken ministers meeneemt naar de inspiratiemomenten wanneer ze mede-eigenaar zijn van het besproken thema. Dat zou het beeld helpen bevorderen dat in de Vlaamse Regering niet alleen de minister van Jeugd over het JKP praat.

Zoals de minister al heeft meegegeven, zetelen in de reflectiegroep vertegenwoordigers van de bovenbouworganisaties.

Sommigen verwijzen naar een pingpongspel en zijn verwonderd bij de kritiek van de Vlaamse Jeugdraad op een JKP waarbij hijzelf zo sterk is betrokken. Jan Raymaekers ziet in dat laatste geen tegenspraak. Hij erkent de betrokkenheid vooraf, maar bij de vorming van een nieuwe regering maak de nieuwe minister uiteindelijk keuzes zonder dat de Jeugdraad dan terug mee aan tafel heeft gezeten. Daarvoor kan de

raad alle respect opbrengen, maar dan wijst hij ook op wat volgens hem anders zou hebben gemoeten. Intussen blijft hij wel achter de prioriteiten op zich staan.

Wat het pestprobleem betreft, hoopt de Vlaamse Jeugdraad zoals gezegd vooral dat een en ander niet tot versnippering leidt. Als het platform die versnippering inderdaad tegengaat, dan verwelkomt de raad dit, maar hij vraagt dat het platform dan ook voldoende aansluit bij de bestaande centralisering. Het mag er geen tegenpool van worden. De doelgroepen moeten helder genoeg worden onderscheiden zonder dat alles op een hoop wordt gegooid.

Op de vraag van Steven Coenegrachts over het ruimtegebruik kan de spreker nu niet uitgebreid ingaan. Hij wijst er wel op dat De Ambrassade al heel wat werk heeft verzet met betrekking tot gedeelde speelplaatsen, ruimtegebruik en dergelijke.

Over het lokale jeugdbeleid heeft Jan Raymaekers zowel bezorgdheden als ambities horen uiten. De Vlaamse Jeugdraad is zeker vragende partij om bij de gesprekken daarover betrokken te worden, bijvoorbeeld als het over nul-, één- en tweemetingen gaat.

De hele Vlaamse Jeugdraad kijkt uit naar de concrete uitrol. Na drie jaar over het JKP nadenken mag het nu echt gaan gebeuren.

Ten slotte dankt de spreker de commissieleden voor de opvolging van de oproep van de Vlaamse Jeugdroep met betrekking tot de paasvakantie.

2.3. Kinderrechtencommissariaat

Caroline Vrijens beaamt ten volle dat het JKP het specifieke onderwerp van de vergadering is. Het KRC heeft bovendien geenszins de intentie om de prioriteiten in twijfel te trekken. De kinderrechtencommissaris vindt het wel een goede zaak dat de minister de kinderarmoede in de marge van zijn slide met de prioriteiten heeft vermeld. Het Kinderrechtencommissariaat ervaart dagelijks de impact van financiële moeilijkheden in het dagelijkse leven van kinderen en jongeren op al hun rechten, zowel op school als in de jeugdhulp. Het is dan ook een terechte keuze om het probleem te blijven benoemen en op te volgen met het VAPA.

Het pleidooi om over het muurtje te blijven kijken, is geen oproep om prioriteiten toe te voegen aan het JKP. Wel is het een pleidooi bij minister Dalle om zijn collega's aan te sporen opdat ze zo concreet mogelijk optreden en toezien dat hun BBT's daartoe voorzien zijn van de nodige budgetten.

Het label Kindvriendelijke Steden en Gemeenten blijft zeker niet tot de JKP-uitvoering beperkt. Steden en gemeenten hebben ter zake hun eigen beleidsmarges. Als nauw bij het label betrokken organisatie heeft het KRC echter wel bezorgdheden bij de verdere uitrol, en vraagt het zich met name af of daaraan wel de nodige middelen zijn verbonden.

Leen Ackaert heeft als jurylid van het label kennis gemaakt met een heel sterke beweging. Op lokaal niveau tonen mensen een groot engagement om zich in te zetten voor jeugd- en kinderrechten en waar nodig te experimenteren. Het label is een hefboom.

Het streefdoel is dat tegen 2024 het aantal gelabelde gemeenten wordt verdubbeld. Het zou een gemiste kans zijn indien Vlaanderen dit niet genoeg ondersteunt. Het netwerk is een belangrijke spil. Het Vlaamse steunbeleid evolueert niet helemaal mee met de vraag vanuit het lokale niveau.

Een hoorzitting zou het mogelijk maken om een ruimere blik te krijgen op de verschuiving van middelen en bevoegdheden. Almaar meer klachten bij de klachtenlijn van het KRC hebben een lokale basis en betreffen bijvoorbeeld het OCMW, het Huis van het Kind, de kinderopvang en de buitenschoolse activiteiten. Het gaat hier om lokaal beleid met gevolgen voor de kinderrechten.

Met de komst van het platform tegen pesten is het Kinderrechtencommissariaat heel blij. Het wordt vaak geconfronteerd met vragen over pesten en kijkt dan telkens naar Onderwijs om een beleid ter zake uit te tekenen. Het KRC heeft steeds geijverd voor een steunpunt tegen pesten en ziet in het platform een volwaardig alternatief, besluit Leen Ackaert.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Filip BRUSSELMANS
Tinne ROMBOOTS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AVMD	audiovisuele mediadiensten
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BO	begrotingsopmaak
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
IKW	interkabinettenwerkgroep
JKP	jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan
JOP	Jeugdonderzoeksplatform
KRC	Kinderrechtencommissariaat
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OD	operationele doelstelling
SPOC	single point of contact
UNICEF	United Nations Children's Fund
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VN	Verenigde Naties
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten